

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/194/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2617204227
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2617204227.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a sudkýň JUDr. Daše Kontríkovej a JUDr. Ľubice Bundzelovej v spore žalobcu: C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. X/B, XXX XX J., zastúpený Mgr. Petrom Arendackým, advokátom so sídlom Železničiarska 13, 811 04 Bratislava, proti žalovanej: Mgr. W. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, XXX XX E., zastúpená JUDr. Lenkou Čomajovou, advokátkou so sídlom Hurbanova 486, 905 01 Senica, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 11C/27/2017-123 zo dňa 10. apríla 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.
- II. Žalovaný má n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.
- III. Odvolací súd postupuje Okresnému súdu Senica podanie žalobcu o nároku na náhradu škody na ďalší procesný postup.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že darovacia zmluva uzavretá medzi darcom C. Q. a obdarovanou W. E., týkajúca sa nehnuteľností v katastrálnom území B. L. E. - rodinného domu s. č. XXX, postaveného na parc. č. 190/3, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX a pozemkov parc. č. 190/3 o výmere 106 m² v podiele 1/1, parc. č. 188/1 o výmere 419 m² - záhrada v podiele 1, parc. č. 190/1 o výmere 1021 m² - zastavaná plocha v podiele 1, parc. č. 191/1 o výmere 332 m² - záhrada v podiele 1 a parc. č. 191/2 o výmere 76 m² - záhrada je od počiatku neplatná a určenia, že vlastníkom nehnuteľností opísaných vyššie je žalobca.

1. 1. Vecne svoje rozhodnutie súd odôvodnil zistením, že darovacou zmluvou zo dňa 17.07.2002 daroval žalobca ako darca žalovanej ako obdarovanej opísané nehnuteľnosti. Podľa čl. V bodu 2 tejto darovacej zmluvy sa darca a obdarovaná dohodli na tom, že darca má doživotné právo užívania rodinného domu súpisné číslo XXX postaveného na parcele číslo 190/3. Z výpisu z listu vlastníctva číslo XXXX pre obec a katastrálne územie B. L. E. je zrejmé, že uvedené nehnuteľnosti vlastní K. T. a I. T. v podiele 1/1 na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený dňa 27.06.2018. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vlastníkmi sporných nehnuteľností sú od 27.06.2018 tretie osoby. Túto skutočnosť súd zistil výpisu z listu vlastníctva číslo XXXX pre katastrálne územie B. L. E.. Navrhované určenie vlastníckeho práva sa dotýka právnej sféry tretích osôb - terajších vlastníkov nehnuteľností, keď žalobcom požadované určenie vlastníckeho práva môže ovplyvniť ich postavenie ako vlastníkov. Pasívne vecne legitimovaná nebola žalovaná, z tohto dôvodu preto súd prvej inštancie žalobu čo do určenia vlastníckeho práva zamietol. Žalobu v časti

určenia neplatnosti vyššie uvedenej darovacej zmluvy zamietol ako nadbytočnú, nemajúcu význam s poukazom na zamietnutie žaloby v časti určenia vlastníckeho práva.

1. 2. Právne svoje rozhodnutie súd odôvodnil poukazom na ustanovenie § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte „C. s. p.“) a § 37 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších prepisov (v ďalšom texte „Občiansky zákonník“).

1. 3. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 C. s. p. a plne úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie. Dôvodil tým, že s rozsudkom súdu prvej inštancie nesúhlasí, keď má za to, že darovacia zmluva bola sfaľovaná žalovanou, čo mal potvrdiť aj znalec. Žalovaná vždy jednala účelovo, nezaplatila mu doživotné užívacie právo, čím ho priamo ohrozila, vystavila a vystavuje biede, bezdomovectvu a tým aj týraniu z jej strany. V prípade porušenia práva doživotného užívania oprávnenej osobe vzniká nárok pre náhradu škody podľa § 420 nasledujúcich Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu sa žalobca tejto náhrady škody dožaduje vo výške sumy, za ktorú žalovaná nehnuteľnosť predala. Požiadala súd, aby mu určil advokáta, ktorý ho bude zastupovať. Žiadal aj o zrušenie výroku o povinnosti zaplatiť žalovanej 100% náhradu trov konania, pretože túto sumu nemá z čoho zaplatiť.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že vo veci nie je pasívne legitimovaná, pretože pasívne legitimovaní v konaní o určenie vlastníckeho práva musia byť vlastníci dotknutej nehnuteľnosti, čo žalovaná nie je. Žalobca až do podania žaloby o právo doživotného bývania v nehnuteľnosti neprejavoval záujem, pretože vedel, že túto nehnuteľnosť predala. Z E. sa presťahoval k matke do J. v roku 2005. V odvolaní žalobca uvádza, že žiada náhradu škody, toto však žalobou nepožadoval a navyše mu žiadna škoda nevznikla. O tom že vecné bremeno nevzniklo, vedel už podpísaním darovacej zmluvy, z ktorej obsahu je nepochybné, že žiadne vecné bremeno nebolo zriadené, o čom svedčí aj vkladová doložka. Žalobca si pletie osobný záväzok s vecným bremenom, ktoré musí byť zapísané v katastri nehnuteľností. Žalobca po uzavretí darovacej zmluvy na osobnom záväzku netrval, dobrovoľne sa z nehnuteľnosti vysťahoval a vedel o tom, že nehnuteľnosť žalovaná predala. Žaloba bola nedôvodná od počiatku, žalobca neunesol dôkazné bremeno ani nepreukázal právny záujem. Žalovaná preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

4. Odvolacia replika žalobcu doručená súdu nebola.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (podľa obsahu odvolania § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C. s. p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C. s. p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

6. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bola žaloba, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej určenia, že darovacia zmluva uzatvorená medzi žalobcom ako darcom a žalovanou ako obdarovanou, predmetom ktorej sú vyššie opísané nehnuteľnosti v katastrálnom území B. L. E. je neplatná a určenia, že vlastníkom týchto nehnuteľností je žalobca.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý žalobu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu.

8. Odvolací súd konštatuje, že vzhľadom k žalobnému návrhu - určovacej žalobe, súd prvej inštancie postupoval správne, keď predovšetkým skúmal, či žalobca mal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vychádzal pri tom zo správneho zistenia, že predmetné nehnuteľnosti v katastrálnom území B. L. E. sú v bezpodielovom spoluvlastníctve tretích osôb - manželov K. a I. T., ktorí nehnuteľnosti nadobudli kúpnu zmluvou, vklad ktorej bol povolený 27.08.2018.

9. Podľa § 137 písm. c) C. s. p., žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

10. Preskúmaním obsahu spisového materiálu a napadnutého rozsudku odvolací súd súhlasne so súdom prvej inštancie konštatuje, že žalobca na požadovanom určení, že darovacia zmluva uzatvorená medzi žalobcom ako darcom a žalovanou ako obdarovanou, predmetom ktorej sú vyššie opísané nehnuteľnosti je neplatná a určení, že je vlastníkom týchto nehnuteľností, nemá naliehavý právny záujem. Okrem dôvodov, ktorými súd prvej inštancie odôvodnil nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení odvolací súd dodáva nasledovné: Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. (teraz § 137 písm. c) C. s. p.), musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Súdna prax sa ustálila na názore, že určovacia žaloba je prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Tento právny záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky napríklad v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 56/2003 publikovanom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 48/2004, v ktorom uviedol, že ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva. (Porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2010 zo dňa 30. marca 2011).

11. So zreteľom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je neopodstatnené, pretože z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je preukázané, že ako spoluvlastníci predmetných nehnuteľností sú zapísaní manželia Daniel a Jarmila Kodajoví, nie žalovaná. Odstránenie spornosti práva teda nie je možné dosiahnuť žalobou voči žalovanej, ktorou sa žalobca svojho nároku domáhal.

12. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie preto v súlade s citovaným ustanovením § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

14. Žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná v celom rozsahu, má preto voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., aj vzhľadom na to, že tu neboli dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne jej náhradu trov konania nepriznať (§ 257 C. s. p.). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. Podľa § 371 C. s. p. v odvolacom konaní nemožno žalobu meniť.

16. V zmysle citovaného ustanovenia nie je možné v rámci odvolacieho konania prejednať nárok žalobcu na náhradu škody, uplatnený v rámci odvolania. V odvolacom konaní súd preskúmava konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku uplatnenou žalobou pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom na zásadu dvojinštančnosti súdneho konania je potrebné nárok najprv prejednať pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd však prihliadol na ústavou garantované právo na súdnu ochranu, preto uvedený samostatný nárok žalobcu na náhradu škody postupuje súdu prvej inštancie na ďalší procesný postup (vrátane odstránenia vád) .

17. K žiadosti žalobcu o ustanovenie advokáta odvolací súd uvádza, že súd nedisponuje právomocou ustanoviť sporovej strane advokáta. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol súdom prvej inštancie poučený o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

18. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednomyseľne (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).